

A kormány „Új Egyensúly Programjának” rövid előzetes hatásvizsgálata

A program teljes hatásáról a kormány nem adott tájékoztatást annak ellenére, hogy a törvényi előírások szerint ezt a törvényjavaslatok benyújtásával együtt kell megtennie. Bár a Kormány által közölt, „Új Egyensúly Programja” tartalmaz bizonyos számokat, azonban korántsem tekinthető a teljes hatást bemutató okmányoknak. A miniszterek ellentmondásosan közölnek egyes részinformációkat, melyek inkább zavarják a szakértők munkáját. Mindezen okok miatt jelenleg csak megközelítőleg lehet a főbb hatásokat bemutatni.

Az 1. táblázatban a hatások számszerűsíthető részét mutatjuk be, külön bontva a vállalkozásokra és a lakosságra. Ezt természetesen az újabb adatok birtokában tovább kell majd pontosítani. A számok a kormány Új Egyensúly Programjában leírtak és az ezt követően benyújtott törvényjavaslatok, valamint a jelenleg hatályos törvényi előírások hatásának különbségét mutatják. Ez utóbbit jól szemlélteti a 2. táblázat, amely a kormány választások előtti adócsökkentési programjának hatását számszerűsíti.

- 1.) A **vállalkozások** összes jelenleg látható többletterhe 2006-ban **69 milliárd forintot**, 2007-ben pedig **758 milliárd forintot** tesz ki.
- 2.) A **lakosság** többletterhét elsősorban az alábbi tételek tartalmazzák:
 - a) Az adómódosítások közvetlen hatására a lakosság terhei 2006-ban 166 milliárd forinttal, 2007-ben pedig 666 milliárd forinttal emelkednek.
 - b) Az energiaárak emelésének és a gázár-kompenzáció változásának együttes hatása 2006 augusztusától 50 milliárd forinttal, 2007 egész évre számítva 115 milliárd forinttal növeli a lakosság terheit. Ennek részletes számítását a 3. táblázatban mutatjuk be. Ezt a KSH háztartás-statisztikai adatai alapján dolgoztuk ki a Magyar Energia Hivatal hivatalos árainak alkalmazásával (3. táblázat).
 - c) A lakosság jövedelmét nagymértékben csökkentik a kormány által bejelentett elbocsátások – annál is inkább, mert a jelenlegi munkaerőpiacunk torz. Így az elbocsátások gyakorlatilag jövedelemkiesést jelentenek. A jelenlegi anyagban csak a minisztériumok és intézményeinek eddig ismert létszámleépítési hatását mutatjuk be. Ez 2006-ban 3 milliárd forint, 2007-ben pedig 20 milliárd forint lakossági jövedelem kiesését jelenti. Csak ez az intézkedés közel 50 ezer főt érint a családtagokkal együtt.
 - d) A választást megelőző félrevezető kormányzati információkkal szöges ellentétben álló intézkedések szakszerűtlen bejelentése óriási forintárfolyam-esést és inflációs folyamatokat indított el. A konvergencia programban bejelentett mértéktől (2006-ra 2,2%, 2007-re 2,7%) eltérően a jelenlegi várakozások szerint az infláció 2006-ban 3%, 2007-ben pedig 5% lesz. Ennek a fogyasztásra vetített hatása 2006-ban 82 milliárd forintot, 2007-ben pedig 253 milliárd forintot tesz ki.

A fenti, nem konszolidált elemzés szerint a kormány eddig bejelentett intézkedéseinek hatása **2006-ban összességében 371 milliárd forintot, 2007-ben pedig 1812 milliárd forintot tesz ki.**

Az intézkedések elsősorban a bérterheket és az alapvető megélhetési költségeket növelik, illetve a hazai termékek és szolgáltatások iránti keresletet csökkentik. Ezért összességében előnyben részesítik a súlyosan környezetszennyező, nagy energia- és nyersanyag-igényű tevékenységeket, továbbá az importnak kedveznek a hazai termeléssel szemben. Egyúttal a szociális feszültségeket is növelik, mivel főleg a viszonylag alacsonyabb jövedelmű rétegeket sújtják.

Az ilyen nagyságú változtatásokat csak alapos vizsgálatok és a társadalom támogatásával szabad végrehajtani. Mindenekelőtt azonban bizonyítani kell, hogy az intézkedések hosszabb távon is megfelelő társadalmi, gazdasági és környezeti hatásokkal járnak.

Budapest, 2006. június 15.

Levegő Munkacsoport

1. táblázat: A kormány "egyensúlyi" intézkedéseinek hatása (milliárd forint)

Vállalkozások többletterhelése

	2006	2007	2008	2009	2010	Összesen	Megjegyzések	2012
Házipénztár adóztatása		10					100 milliárd Ft után	
Az elvárt adó hatása		55						
Külföldön lévő vagyon megadóztatása		8					5-10 közötti összeg fele	
A tételes tb-járulék nem szűnik meg	7	88						
Ellenőrzés szigorítása		10					Becsült összeg!	
Munkáltatói tb-járulék nem csökken 5%-kal		210						
Vállalkozások szolidaritási adója	40	170						
Pénzügyi intézetek szolidaritási adója		50						
Gépjárműadó (tehergépkocsi), teljesítmény arányos lesz, duplájára emelkedik		10					Csak tehergépjármű	
Elvárt társasági adó		55						
Eva 15%-ról 25%-ra emelése	10	53						
Nyugdíjas vállalkozók járulékának emelése	2	9						
Járulékalap szélesítése	10	40					fele munkaadó	
Vállalkozások összesen	69	758						

Lakosság többletterhelése

	2006	2007	2008	2009	2010	Összesen	Megjegyzések	2012
Áfa 15%-ról 20%-ra nő	60	170						
Vagyonadó			100	150	200	450		300
Jövedéki adó emelése (cigaretta, szesz)	3	6						
Magánszemélyek szolidaritási adója		24						
Kamat és tőzsdei árfolyam adó	2	26						
Cégtelefonok magánhasználata utáni adó emelése							44%-ról, 54%-ra nő az adó, norma 20%	
Természetbeni juttatások adója	10	20						
Megszűnik a személyi jövedelemadó kedvezménye								
szellemi tevékenységnél		1,6					2006. évi szja-	
számítógép beszerzésnél		5,1					kedvezmény	
felőttképzésnél		2,4					előirányzatból számolva	
Lakáshitel kedvezménye újak számára 2007-től megszűnik		15	15	15	15	15		15
Az adómentes bevételek körét szűkítik (foglalkoztatott nyugdíjasok, más összevontan adózók stb.)		32						
Járulékalap szélesítése	10	40					fele munkavállaló	
Munkavállalói járulék emelése	38	220						
Fogyasztói közlekedési ártámogatás összegét csökkentik	2	10					becslés	
A bérletek munkáltatói költségtérítését érintő adószigorítás	1	19					Csak személygépkocsi	
Gépjárműadó (személygépkocsi) teljesítményarányos lesz, duplájára nő		25						
Gyógyszer támogatás szigorítása, arányának csökkentése	40	50						
Lakosság adózási többletterhelése összesen	166	666,1						
Energia								
Villamos energia árának növelése	18	44					Csak 14%-kal számolva	
Gázár növelése és kompenzáció csökkentése*	32	71					Csak 30%-kal számolva	
Lakosság energia többletterhelése összesen	50	115						

Csak a közigazgatásban a bejelentett munkahely-vesztés hatása	3	20				
Árfolyam, infláció hatása	82	253				
Lakosságot terhelő összes hatás	302	1054	0	0	0	0
Vállalkozói és lakossági terhelés mindösszesen	371	1812				

*Megjegyzés: 94%-os lakossági gázáremelés esetén a többletteleher **221 milliárd forint/év**

2. táblázat: Az adóváltozások hatása a lakosságra, a vállalkozásokra és a költségvetésre a 2006-2010. évekre a jelenleg hatályos törvények szerint

Intézkedések végeredménye	2006	2007	2008	2009	2010	2006-2010
Áfa (20;15; 5%)	-166	0	0	0	0	-166
Szja (18+18%, sávhatár 3 millió Ft-nak megfelelő euró)	-66	-30	-30	-84	-141	-351
Társasági adó	-13	0	0	0	0	-13
Iparüzési adó megszűnik (önkormányzati finanszírozás átalakítása)	-18	0	-145	0	0	-163
Munkáltatói tb-járulék 5%-ponttal csökken, eho megszűnik	-42	-240	0	-110	0	-392
Luxusadó bevezetése	5	0	0	0	0	5
Adócsökkentés összesen	-305	-270	-175	-194	-141	-1085
A költségvetés bevételeinek és kiadásainak az adóváltozásokkal összefüggő változása (forgalommnövekedés, kiadáscsökkenés, ill. növekedés, minimálbér-emelés)	106	55	55	55	0	271
Költségvetési hatás összesen	-194	-215	-120	-139	-141	-809

3. táblázat: A vezetékes energiák tervezett áremelésének hatása

KSH háztartási statisztika 2004. évi adatai

1. AZ ÖSSZES HÁZTARTÁS ADATAI JÖVEDELMI TIZEDEK SZERINT

Megnevezés	Decilisek										Összesen
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	

1.1. A háztartások száma és a személyek tevékenység szerinti összetétele

1.1.1. A háztartások száma és átlagos létszáma

Háztartások száma	250 309	288 220	324 127	348 108	383 488	402 040	401 157	425 528	433 197	489 189	3 745 363
Adatszolgáltató háztartások száma	663	723	796	803	839	870	874	940	989	1 213	8 710
Háztartások átlagos létszáma	4,00	3,46	3,08	2,88	2,59	2,48	2,49	2,35	2,31	2,04	2,67
Összesen, fő	1 000 376	997 134	998 261	1 003 982	993 034	999 014	998 115	998 180	998 621	998 307	9 985 024

Az egy főre jutó éves kiadások energetikai részletezése COICOP-csoportosítás szerint, forint/fő

Elektromos energia	19 201	23 104	24 280	26 285	25 839	28 658	31 614	32 606	33 450	39 994	28 502
Gáz vezetékes	9 814	14 035	18 242	19 720	22 259	25 378	23 258	26 091	28 334	34 598	22 170
Palackos gáz	4 242	4 201	3 001	3 289	3 065	2 409	2 532	1 976	1 266	1 279	2 726
Folyékony tüzelőanyagok	3	0	0	5	2	1	0	12	3	7	3
Szilárd tüzelőanyagok, vásárolt	9 169	8 524	7 356	7 758	7 500	6 028	6 400	5 899	3 372	2 121	6 413
saját termelésű	98	62	282	28	295	298	260	195	41	146	170
Központi fűtés, távhő	2 515	2 674	5 337	5 626	8 610	9 009	10 723	12 791	14 375	20 079	9 171
Elektromos energia, gáz és egyéb tüzelőanyagok összesen	45 042	52 600	58 498	62 711	67 570	71 781	74 787	79 570	80 841	98 224	69 155

Számítás (2004. évi MEH átlagárai alapján) 2004-ben: 27,13 Ft/kWh, 2006. I.1.: 28,32 Ft/kWh, Földgáz 2004-ben 46,65 Ft/m³, 2006.: 49,62 Ft/m³

Összes fogyasztás, 2004-ben **milliárd forintban**

Villamos energia	19,2	23,0	24,2	26,4	25,7	28,6	31,6	32,5	33,4	39,9	284,6 áfával
Gáz vezetékes	9,8	14,0	18,2	19,8	22,1	25,4	23,2	26,0	28,3	34,5	221,4 Kompenzációval és áfával

Összes fogyasztás mennyisége 2004-ben, **milliárd kWh, illetve milliárd m³**

Villamos energia kWh	0,7	0,8	0,9	1,0	0,9	1,1	1,2	1,2	1,2	1,5	10,490
Gáz vezetékes m ³	0,2	0,3	0,4	0,4	0,5	0,5	0,5	0,6	0,6	0,7	4,745

A fogyasztás aránya egyes jövedelmi csoportok szerint **százalékban**

Villamos energia	6,7	8,1	8,5	9,3	9,0	10,1	11,1	11,4	11,7	14,0	100,0
Gáz vezetékes	4,4	6,3	8,2	8,9	10,0	11,5	10,5	11,8	12,8	15,6	100,0

Összes fogyasztás, 2006-ban, választás előtti áron, **milliárd forintban**

Villamos energia

311,5 áfával, 11 md kWh

Gáz vezetékes

235,5 Kompenzációval és áfával

A kormány által bejelentett árváltozások (villamosenergia, középérték 12%, földgáz 2006. augusztus 1-től 30%, majd összesen 94%) következtében éves szinten számolt új érték

Összes fogyasztás, 2006-ban program áron és 20%-os egységes áfával, **milliárd forintban**

Villamos energia	348,9	355,1
Gáz vezetékes	306,1	

A vezetékes energia árak 2006. augusztus 1-i emelésének éves szintű, lakosságot terhelő többlethatása, milliárd Ft-ban

Villamos energia, +12 %, illetve +14 % esetén	37,4	43,6	6,2
---	------	-------------	-----

Gáz vezetékes	70,6	70,6
Összesen	108,0	114,2
A gázár 94%-os növelésének hatása milliárd forintban:		
Új összeg, 94%-os emeléssel, teljes évre számolva, milliárd Ft:	456,8	
A lakosság többletterhe csak a földgáz áremelése esetén, teljes évre számolva, milliárd Ft	221,3	

- 2006. augusztusában emelkedik a gáz és a villamos energia fogyasztói ára

⇒ A gáz fogyasztói ára átlagosan 30%-kal emelkedik, úgy hogy az alacsonyabb fogyasztásúak áremelkedése ennél kisebb, a magas fogyasztással rendelkező háztartásoké pedig ennél magasabb lesz.

⇒ A villamos energia lakossági ára 10-14%-kal nő.

Közép érték 12 %

A tervezett emelések következtében a gáz ára 2007 első felére 94 százalékkal növekszik majd a jelenlegihez képest, ami azt jelenti, hogy az ideiglenes kétszer 30 százalékos emelést 2007-ben egy újabb 10 százalékos növelés követi majd.